

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai
Közössége

Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

Kárpáti Magyar Krónika – XXIV. (XXI.) évfolyam, 2. (280.) szám. 2020. január 30.

Írta: Zubánics László, Dupka György, Szemere Judit, Fuchs Andrea | A kiadás éve: 2020

EZ VOLT 2020 JANUÁRJA FOLYAMÁN

Elismerések

* A magyar kultúra napja alkalmából a *Kultúra Lovagja* címetek adtak át a budapesti Honvéd Kulturális Központban, ahol nyolc országból érkezett 36 lovagot avattak, köztük van mások mellett **Joszif Bozsuk** nagybocskói polgármester, **Nagy György**, Csetfalva nyugalmazott polgármestere.

* A magyar társadalmi és kulturális élet fejlesztése érdekében kifejtett eredményes tevékenységük elismeréseként a *Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia díszoklevelét* vehette át **Moritz László** alelnöktől Beregszászban:

Dr. Nagy Natália nyelvész, az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézet Magyar Filológiai Tanszéke docense,

Király András hegedűtanár, a Tiszapéterfalvai Ifjúsági Művészeti Iskola igazgatója,

Matl Árpád kőfaragótábor-szervező, a Pro Arte – Munkács civil szervezet vezetője,

Popovics Nikoletta könyvtáros, a somi községi könyvtár és a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma vezetője,

Sz. Kárpáthy Kata újságíró, irodalmár, a KVVIT tagja, a Kárpátalja.ma hírportál munkatársa, a Beregszászi 7. Számú Általános Iskola szervezőpedagógusa,

Horváth Sándor író, költő, újságíró, a Kárpáti Igaz Szó megbízott főszerkesztője,

Kulin Zoltán televíziós újságíró, szerkesztő, Ungvár város önkormányzati képviselője, a TV21 Ungvár tévécsatorna igazgatója,

Lajos Mihály újságíró, riporter, a Kárpátalja hetilap munkatársa.

* *KMMI-oklevélben* részesült:

Halász László, a Beregszászi Járási Állami Közigazgatás Művelődési Osztályának vezetője,

Károly Erika könyvtáros, az Ungvári Járási Központi Könyvtár megbízott vezetője,

Dolinai Zsuzsa fiatal kutató, tanár, a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács (KMAT) titkára,

Lator Béláné Tanczer Katalin, a Viski Zöld Falusi Turizmus Szövetség alapító tagja, a Viski „Veszta” Nőegylet elnöke,

Bíró Lajos derцени vállalkozó, mecénás, a Munkácsi Járási Tanács képviselője.

* *Együtt Nívódíjat* kapott **Szöllősy Tibor** író.

Fontosabb események, rendezvények

2020. január 1. Petőfi Sándor születésének 197. évfordulója alkalmából koszorúzással egybekötött megemlékezést tartottak a kárpátaljai Petőfi-emlékhelyeken.

* Szép hagyomány, hogy a költő beregszászi szobránál ünnepséget tartanak a tiszteletére. A Szent Kereszt római katolikus kórus szolgálata után **Csobolya József** nyugalmazott történelemtanár elevenítette fel Petőfi Sándor életének, munkásságának eseményeit. Ünnepi beszédet mondott **Molnár D. István**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Beregszászi Alapszervezetének elnöke. A 2020-as esztendő első jeles ünnepsége a *Szózat* eléneklésével és Petőfi Sándor szobrának megkoszorúzásával ért véget.

* A 2020-as esztendő első ünnepi istentiszteletén Badalóban is a lángelkű költőre, Petőfi Sándorra emlékeztek. Igét hirdetett **Sápi Zsolt** református lelképásztor. Az igehirdetés végén **Jakab Lajos** helyi családorvos, a KMKSZ Badalói Alapszervezetének elnöke köszöntötte a gyülekezetet. **Gyebnár István** beregszászi magyar konzul újévi jókívánságai mellett tolmácsolta **Szilágyi Mátyás** főkonzul üdvözlését is. Köszöntötte a megemlékezés résztvevőit **Mester András**, a KMKSZ önkormányzati titkára, **Szalai Imre**, Badaló polgármestere. A megemlékezés a Petőfi-emléktábla megkoszorúzásával ért véget.

* Ungváron **Meskó János**, a MÉKK vezetőségének tagja, a Sztálinizmus Kárpátaljai Áldozatai Emlékmúzeumának igazgatója koszorúzta meg Petőfi Sándor emlékművét.

2020. január 3. A Salánki Görögkatolikus Egyházközség szervezésében vízkereszt ünnepéhez kapcsolódó kézműves foglalkozást tartottak Salánkon, amelyet tó- és házszentelés követett.

2020. január 4–7. A Munkácsi Drámai Színházban jótékonyági képzőművészeti árverést tartottak a Pro Arte – Munkács civil szervezet (elnöke: Matl Péter szobrász) szervezésében.

2020. január 6. Az *Irodalmi Jelen* toplistájába is bekerült **Shrek Tímea** *Halott föld* ez című, 2019-ben az Előretolt Helyőrség Íróakadémia gondozásában Budapesten megjelent novelláskötete (<https://irodalmijelen.hu/2020-jan-07-0056/ezeket-kortars-prozakoteketek-szerettuk-legjobban-2019->

[ben?fbclid=IwAR39BTZwiqdC2gErJLTwfXMMxGegA68wblXoJTnpFpx6FwisdhO3BXda8Co](https://irodalmijelen.hu/2020-jan-07-0056/ezeket-kortars-prozakoteketek-szerettuk-legjobban-2019-ben?fbclid=IwAR39BTZwiqdC2gErJLTwfXMMxGegA68wblXoJTnpFpx6FwisdhO3BXda8Co))

2020. január 7. Az ortodox karácsony alkalmából *Karácsony a vásznon* címmel tíz kárpátaljai alkotó közel negyven téli hangulatú festményét mutatták be Ungváron, a Kárpátaljai Helytörténeti Múzeum és Képtárban. A művek között **Anton Szekeres, Ivan Kindrat, Arkagyij Muhomedjanov, Miroslav Holjanics, Ljudmila Kurta-Sztehun és Veronika Boronnikov** alkotásait láthatták a galéria látogatói.

2020. január 7. A rahói járási Kaszómezőn (Koszivszka Poljana) rendezték meg a helyi ruszinság karácsonyi fesztiválját, a Hucul Betlehemet.

2020. január 9. Hivatalosan is megalakult az öt korábbi községi tanács egyesülésével létrejött Mezőkaszonyi Kistérség önkormányzata. Az alakuló ülésen letette az esküt **Tóth Sándor** megválasztott polgármester, aki eddig a Mezőkaszonyi Községi Tanács elnöke volt.

2020. január 11. A Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete (KMNE) nyolcadik alkalommal szervezte meg nagycsaládos napját, amelyen közel 450-en vettek részt. Az egyesület évkezdő összejövetelének ismét a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola adott otthont. Az alkalmon a meghívott vendégek között jelen volt **Szilágyi Mátyás** beregszászi magyar főkonzul, **dr. Kóros Attila** ungvári magyar konzul, **dr. Orosz Ildikó** a beregszászi Rákóczi-főiskola rektora. A történelmi egyházak képviselői – **Taracközi Ferenc** beregszászi református lelkész, **Molnár János** atya a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye képviselőjében, illetve **Egressy Márton** atya a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye képviselőjében – kérték Isten áldását a rendezvényre és a jelenlévők életére. Köszöntő beszédet mondott **dr. Kóros Attila, dr. Orosz Ildikó, Szilágyiné Tóth Gabriella**, a KMNE alelnöke. **Török Dénes** elnök a KMNE hagyományainak megfelelően idén is kitűzött – amelyen egy 12 hetes magzat lábnyomata látható – ajándékozott az egyesület nevében azoknak a jelenlévő kismamáknak, akik éppen gyermeket várnak. A résztvevőket számos program várta. A Kolompos együttes népzenei koncertje például igazi élményt jelentett a gyermekek számára, hiszen a zenészek őket is bevonták a játékba, a színpadon mutathatták meg tánc- és énektudásukat. A korcsoportos foglalkozások alkalmával a szervezők gondoltak a kisgyermekekre, a kis- és nagykamaszokra és természetesen a felnőttekre is. A rendezvényt a Fricska táncegyüttes műsora zárta.

2020. január. 12. Az *Irodalmi Jelen* 2020. januári számában olvasható a '89-es romániai forradalomra reagáló *Mélyből az angyal* c. összeállítás, benne többek között **Lőrincz P. Gabriella** *Pecsét* című verse.

2020. január. 15. **Payer Imre** *Kárpátaljaig és tovább... Marcsák Gergely Fekete-Tisza című verseskötetéről* közölt recenziót az *Irodalmi jelen* című online folyóiratban (https://www.irodalmijelen.hu/2020-jan-15-1710/karpataljaig-tovabb?fbclid=IwAR1EBU8S64UhoRpGMGq-QwyH2NRIHvfSI24s9iVQ_biC9yf5OYWb6BI_Gd0)

2020. január 16. Budapesten, a Forrás Galériában megnyílt **Homoki Gábor** kárpátaljai festőművész kiállítása. A tárlat a Nemzetstratégiai Kutatóintézet támogatásával, a Kárpát-haza Galéria rendezésében látható. A megnyitón köszöntőt mondott **Szász Jenő**, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke és **Erfán Ferenc** festőművész, a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum igazgatója.

2020. január 16. Nyomdába került az *Együtt*, a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja folyóiratának 2019/6 száma. A lapszám szerzői: **Bartha Gusztáv** (Nagybereg), **Bobory Zoltán** (Székesfehérvár), **Botlik József** (Budapest), **Cseh Sándor** (Beregszász), **Csontos Márta** (Szeged), **Csordás László** (Eszény), **Csornyij Dávid** (Beregszász), **Dupka György** (Tiszabökény), **Füzesi Magda** (Budapest – Kolozsvár), **Kész Margit** (Salánk), **Kopriva Nikoloett** (Munkács), **Murádin Jenő** (Románia), **Ortutay Péter** (Bélapátfalva), **P. Maklári Éva** (Székesfehérvár), **Szabó Kata** (Beregújfalu), **Vári FABIÁN László** (Mezővári). Lapszámunkat **Kopriva Nikoloett** munkáival illusztráltuk.

2020. január 18. Nyílt napot szervezett a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (II. RF KMF). A szervezők elsősorban a továbbtanulni szándékozókat és szüleiket várták. A látogatók az intézmény átriumában részletes tájékoztatást kaphattak a 2020. évi felsőoktatási felvételi eljárásról, továbbá betekintést nyerhettek a felsőoktatási intézmény és a hozzá tartozó egységek életébe az egyes szakok oktatóinak kalauzolásával.

2020. január 19. A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége beregszászi csoportja szervezésében a Pásztor Ferenc Közösségi és Zarándokházban megnyílt **Cserniga Gyula** festőművész *Part* című önálló kiállítása. A tárlatmegnyitót megtisztelte jelenlétével **Szilágyi Mátyás** beregszászi magyar főkonzul, **Keresztes Dénes**, a Keresztény Értelmiségiek Szövetségének alelnöke, **Halász László**, a beregszászi járási művelődési osztály vezetője, **Taracközi Ferenc**, a Beregszászi Református Egyházközség vezető lelkésze, **Birta István**, a Beregszászi Római Katolikus Egyházközség kurátora. A konferenszié szerepét **Jakab Eleonóra** beregszászi KÉSZ-elnök, a rendezvény szervezője töltötte be. Üdvözlő beszédet mondott **Szilágyi Mátyás** főkonzul. **Cserniga Gyula** festőművészről és kiállított képeiről **Pusztai-Tárczy Beatrix** osztotta meg gondolatait. A művész rövid felszólalásában megköszönte a szervezők munkáját. A kulturális programot színesítette **Tarpai Júlia** csodás fuvolajátéka, **Hapák Alexandra** és **Bence Barbara** duetténeke, illetve a Beregszászi Kodály Zoltán Művészeti Iskola harmonikaegyüttesének lendületes előadása.

2020. január 20. A Beregszászi Keresztény Értelmiségiek Szövetsége különleges tudományos előadásra hívta az érdeklődőket. A program keretében a kárpátaljai származású dr. Fiser Béla magyar keresztény kutató, a Miskolci Egyetem tudományos munkatársa, a Rákóczi-főiskola óraadó tanára tartott előadást a kémia jelenlétét vizsgálva a Bibliában.

2020. január 20. E naptól számítva csak a közszolgálati csatornák tekinthetők meg ingyenesen Ukrajnában.

2020. január 20. A kárpátaljai magyar szervezetek tiltakoznak az ukrán parlament által 2020. január 16-án elfogadott „A teljes általános középoktatásról” szóló, 0901. számú törvény kisebbségi nyelvhasználatot érintő tételei ellen, amelyek az ország alkotmányát és nemzetközi vállalásait semmibe véve megfosztják a nemzetiségi kisebbségeket az anyanyelven való tanulás lehetőségétől. Sajnálatosnak tartják, hogy sem a Velencei Bizottság ajánlásait, sem a nemzeti kisebbségek javaslatait nem vették figyelembe a törvény második olvasatban történő kidolgozásakor. Rendkívül aggasztónak tartják, hogy ígéreteivel ellentétben az új ukrán politikai vezetés tovább folytatja az előző kormányzat által elkezdett kisebbségellenes politikát. A törvény bevezetése esetén az ukrainai nemzeti kisebbségek elvesztik a szabad nyelvválasztás lehetőségét az oktatás területén, ezért a magyar szervezetek felkéri az állam elnökét, hogy ne írja alá ezt a kisebbségek, így a kárpátaljai magyarok megmaradását is alapjaiban veszélyeztető törvényt. A nyilatkozatot szervezetek nevében **Brenzovics László**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke, **Orosz Ildikó**, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség elnöke, **Zubánics László**, az Ukrainai Magyar Demokrata Szövetség elnöke látta el kézjegyével.

2020. január 21. Kiválasztották a Térey-ösztöndíjasokat. Egy tizenkilenc tagú szakmai zsűri választott a középgenerációs (35–65 év közti) írókat megcélzó ösztöndíjra jelentkező több mint 330 jelölt közül. A Térey-ösztöndíjra javasolt 45 alkotó között van a beregszászi származású **Lőrincz P. Gabriella** költő is.

2020. január 22. A magyar kultúra napján megemlékezés és koszorúzás zajlott le Beregszászon, a II. Rákóczi Ferenc téren, a posta falán található Kölcsey Ferenc-emléktáblánál (**Bíró Lajos** alkotása). Az eseményt a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége kezdeményezésére a KMKSZ Beregszászi Alapszervezete, a Beregszászi Polgármesteri Hivatal közösen szervezte. A Vérke-parti várostól nem messze található Szatmárcsekén élő és munkálkodó költő többször is megfordult Beregszászon, hiszen itt adta fel leveleit. Az emléktáblát 1992-ben avatta fel a Kölcsey Társaság, valamint a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Beregszászi Szervezete. A megemlékezést **dr. Zubánics László** történész,

az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnöke nyitotta meg, aki ünnepi beszédében kiemelte: 2020 a nemzeti összetartozás éve. Ezután **Babják Zoltán**, Beregszász polgármestere köszöntötte a megemlékezőket, majd Magyarország Beregszászi Konzulátusa képviseletében **Szilágyi Mátyás** főkonzul osztotta meg gondolatait a *Himnusz* születésének napja alkalmából. A beszédek sorát **dr. Molnár D. István**, a KMKSZ Beregszászi Alapszervezetének elnöke és **Moritz László**, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaságának alelnöke zárta. Az emléktábla koszorúzása előtt a résztvevők közösen elénekelték 197 éves nemzeti imánkat, a *Himnuszt*. A rendezvényt megtisztelték jelenlétükkel **dr. Kórós Attila**, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja, **Sin József**, a Beregszászi Járási Tanács elnöke, a KMKSZ Beregszászi Járási Szervezetének elnöke, **dr. Dupka György**, a MÉKK elnöke, **Hajduk Márta** Budapestről érkezett dokumentumfilm-rendező és mások.

2020. január 22. A beregszászi Európa–Magyar Házban a magyar kultúra napi rendezvénysorozat folytatásaként a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében megtartották a Beregszászi Értelmiségi Fórumot. A rendezvény közel 70 résztvevőjét **dr. Zubánics László** üdvözölte. Áldást **Pocsai Vince** református lelkész, a magyar kultúra lovagja kért a jelenlévőkre, az ünnepségre. Kölcsey Ferenc *Himnuszt* **Deák Alexandra** beregszászi középiskolás tanuló szavalta el. A Tiszapéterfalvai Művészeti Iskola tanulói színvonalas műsorral készültek az alkalomra. Ezúttal **József Attila** *Nem, nem, soha!* című versét, Beethoven *Rondo* című négykezes darabját és egy Rahmanyinov-szerzeményt hallhattak a résztvevők. Az utóbbit **Paládi Máté, Engi Erika** tehetséges tanítványa adta elő zongorán zseniálisan. A kulturális programot követően **Hajduk Márta** rendező ismertette a *Kisebbségben Kárpátalján* című trilógiát, amely a *Kárpátaljai tragédia* című dokumentumfilm folytatásaként fog debütálni. A háromrészes alkotásból néhány perces részleteket vetítettek le. A film a kárpátaljai magyarság helyzetét mutatja be különböző perspektívákból a trianoni békediktátumtól kezdve napjainkig. A nemzetközi konferencia *A kárpátaljai magyar értelmiség szerepe a rendszerváltástól napjainkig: érdekérvényesítési lehetőségek az ukrán–magyar kapcsolatok függvényében* címet viselte. Vitaindító előadást **dr. Dupka György**, a MÉKK elnöke tartott. A rendszerváltás pozitív és negatív hozadékairól beszélve, érintette a kárpátaljai irodalmi, művészeti, kulturális életet és a nyelvmegtartó küzdelmet. **Dr. Tóth Mihály** alkotmányjogász a kisebbségi jogi helyzetről tartott előadást. Kiemelten szólt a nyelvhasználatról, az oktatási törvényről, a magyar kultúra megtartásának fontosságáról. **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, MMA-tag az irodalom szerepéről, erejéről értekezett. **Király András**, a Tiszapéterfalvai Művészeti Iskola igazgatója a tehetségek felkarolásának fontosságáról beszélt, míg **Matl Péter** szobrász, a Pro Arte – Munkács civil szervezet elnöke a kárpátaljai művészek, művészetek helyzetébe nyújtott bepillantást. Zárszót mondott **Szilágyi Mátyás** beregszászi főkonzul. **Horváth Sándor** költő, a *Kárpáti Igaz Szó* megbízott főszerkesztője most megjelent *Jelentés a mélyből* című kötetét **Szemere Judit** szerkesztő közreműködésével mutatta be. Végül a díjak, kitüntetések átadására került sor. Átadták a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (**dr. Zubánics László** elnök), a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia okleveleit (**Moritz László** alelnök), illetve az Együtt Nívódíjat (**Vári Fábián László**, a szerkesztőbizottság elnöke). A rendezvényen részt vett mások mellett **dr. Kórós Attila**, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja.

2020. január 22. A Salánki Görögkatolikus Egyházközség is megemlékezett a magyar kultúra napjáról. Az egyházközségi teremben egybegyűlteket **Csirpák József** helyi parókus köszöntötte, majd **Kalanics Éva**, a KMKSZ Salánki Alapszervezetének elnöke tartott előadást nemzeti imádságunkról. **Hajgató Tamás**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja okleveleket adott át a Hagyományok Háza által szervezett, akkreditált mézeskalács-készítő tanfolyamot elvégzetteknek. A továbbiakban a Salánki Művészeti Iskola tanárai és tanulói, valamint az Eszterlanc népdalcsoporthoz és a Búzavirág táncegyüttes lépett fel.

* A tiszacsomai községi könyvtárban „Isten, áldd meg a magyart...!” címmel ünnepi megemlékezést tartottak a magyar kultúra napja tiszteletére.

* A KMKSZ Bányai Alapszervezete ünnepi estet szervezett a magyar kultúra napja alkalmából a helyi középiskola dísztermében. Az ünnepi műsorban zenével, tánccal, szavallatokkal, dalokkal és humoros előadással igyekeztek felvillantani kulturális örökségünk gazdagságát.

* Kőrösmezőn, Kárpátalja legtavolabbi szórványtelepülésén is méltatták a magyar kultúra napját: a beregszászi Sodró együttes ünnepi műsorával és táncházzal. A Fekete-Tisza völgyében található településen máig aktív magyar szórványközösség él.

2020. január 22. Lezajlott a XX. Himnusz-mondó verseny az ungvári Dayka Gábor középiskolában a tanintézet és a MÉKK szervezésében. A versenyen Kölcsey Ferenc költeményét kellett előadniuk a 7–11. osztályos jelentkezőknek. Az elhangzott produkciókat háromtagú zsűri – **Horváth Ilona** könyvtáros, **Marcsák Gergely** költő és **Hidi Tünde**, a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet munkatársa – értékelt. **Marcsák Gergely** a zsűri véleményét összegző, értékelő beszédében kiemelte, hogy a *Himnusz* nem csupán egy költemény, hanem egy olyan vers, amelynek egységesítő ereje van a magyarság számára, ezért is fontos, hogy mindenki tudja, lehetőleg az egészet, emlékezetből. A versenyzők közül az I. helyezést **Kovács Emília**, az Ungvári Magyar Tannyelvű Drugeth Gimnázium 11. osztályos tanulója érdemelte ki. A második helyet **Szabó Nikolett** (9. osztályos tanuló) és **Bodnár Gréta** (7. osztályos tanuló) kapta megosztva; a III. helyezett pedig **Sulekovszka Lilla** (9. osztályos tanuló) lett, mindhárman az Ungvári Magyar Tannyelvű Drugeth Gimnázium képviselőjében érkeztek. A Pro Cultura Subcarpathica különdíját **Gorzó Juliannának**, az Ungvári 10. Számú Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola 8. osztályos tanulójának ítélték oda. A győztes versmondó az Ungvári Néprajzi és Népi Építészeti Múzeumban január 24-én megrendezett XI. CARPATICA ART EXPO kiállításon szavalta el ismét Kölcsey Ferenc *Himnusz* című versét.

2020. január 22. **Erfán Ferenc** kárpátaljai festőművész alkotásaiból szervezett kiállítást Magyarország Beregszászi Konzulátusa az új kiállítótermében. Az eseményt a Nagyszőlősi Bartók Béla Művészeti Iskola Adagio kvintettjének előadása színesítette. A rendezvény kezdetén **Hetmanenko Olekszandr**, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal vezetőjének üdvözlését tolmácsolták. A tárlatot és az alkotót **Szilágyi Mátyás**, a beregszászi magyar külképviselet főkonzulja mutatta be. **Erfán Ferenc** elmondta: a képeken látható tájakban közös vonás, hogy valamennyi magyar tájakat jelenít meg, amelyekben megtalálható a magyar identitás is.

2020. január 22. Ungváron is méltatták a magyar kultúra napját a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) szervezésében. A rendezvényen **dr. Tilki Attila**, a Magyar Országgyűlés képviselője, majd **Barta József**, a KMKSZ és a Kárpátaljai Megyei Tanács alelnöke köszöntötte a jelenlévőket. Ezt követően a beregszászi színészek a **Gyevi-Bíró Eszter** által rendezett *Vesztett brigadéros* című előadást tekinthették meg. A színdarab egy teljesen új megközelítésből mutatta be a Rákóczi-szabadságharcot megelőző időszakot. A színdarabot először a Kárpátaljai Magyar Megyei Drámai Színházban mutatták be december 2-án.

2020. január 23. A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ) elnökségi ülést tartott Beregszászon, ahol a többi között megvitatták a középfokú oktatásról szóló törvény előírásával kapcsolatos javaslatokat. Az oktatási törvényt január 16-án 327 támogató szavazattal elfogadta az ukrán parlament. Ez azt jelenti, hogy megfosztják a kisebbségeket az anyanyelven tanulás jogától, kizárják őket az ukrán társadalomból – mondta el **Orosz Ildikó** elnök. A KMPSZ elnökségi tagjai mindnyájan egyetértettek abban, hogy javaslataikat elküldjék az ukrainai és magyarországi főbb szervezeteknek, valamint az Európai Parlament képviselőinek is. A KMPSZ állásfoglalásával (<http://www.karpatalja.ma/karpatalja/oktatas/a-kmpsz-allasfoglalasa-az-anyanyelvu-oktatas-jogarol-ukrajnaban/>) külön kitér a törvény főbb pontjaira, valamint a törvény problémáira, illetve a tagok megfogalmazták javaslataikat, hogyan lehetne javítani ezeken a hiányosságokon. Amíg **Volodimir Zelenszkij**, Ukrajna elnöke nem írja alá a törvényt, addig van remény a változtatásra. A gyűlésen ezen kívül szó esett a KMPSZ évi programjairól, a tanintézmények helyzetéről, valamint kiválasztották az *Irka* gyermeklap új grafikusát **Kalitics Erika** festő személyében.

2020. január 23. A beregszászi városi könyvtár zenés-irodalmi délutánt és könyvkiállítást szervezett a Kossuth Lajos középiskola 9. A osztályának részvételével. Meghívott vendégek voltak: **Shrek Tímea** prózaíró, **Szabó Kata** novellista és **Marcsák Gergely** költő, zenész, akik elemezték a *Himnusz*t. Ezt követően saját szerzeményeikből olvastak fel és megzenésített verseket adtak elő.

2020. január 23. A Pro Cultura Subcarpathica (PCS) civil szervezet a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola átriumában méltatta a magyar kultúra napját. A rendezvényt **Orosz Ildikó**, a főiskola rektora nyitotta meg. **Szilágyi Mátyás**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja is köszöntötte a jelenlévőket. Majd a Magyarországról érkezett Kávészünet zenekar lépett a színpadra. A pódiumon legújabb lemezük dalait mutatták be. A közönség hallhatta József Attila: *Tiszta szívvel, Mama, Óda*; Petőfi Sándor: *Itt van az ősz, itt van újra*; Juhász

Gyula: *Harangjáték*; Hollós Korvin Lajos: *Csonka vers*; Kányádi Sándor: *Két nyárfa* című szerzeményeit.

2020. január 24. A magyar kultúra napja rendezvénysorozat záróakkordjaként Ungváron, a Néprajzi és Népi Építészeti Múzeum kiállítótermében immár tizenegyedik alkalommal került megrendezésre a Carpatica Art Expo című képző- és iparművészeti kiállítás, amely képletesen szólva a magyar–ukrán–ruszin–szlovák alkotók baráti találkozóává nőtte ki magát. A Magyar Értelmiségi Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) által szervezett hagyományos eseményen a több mint 100 művészetkedvelő válogatást láthatott a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület tagjainak és partnerszervezetek, különböző műhelyek tagjainak munkáiból. A mostani kiállításon 19 alkotó mutatkozott be, köztük **Balogh Sándor, Beleny Mihajlo, Bodó Attila, Brinkács István, Canyko Sándor, Fuchs Andrea, Homoki Gábor, Klisza János, Lezu Volodimir, Lőrincz Katalin, Matl Péter, Nigriny Edit, Pavuk Andrea, Puhlik-Beleny Magdolna, Réti János, Soltész Gabriella, Soltész Péter, Sütő Miklós, Turák Angéla, Vaskovics Beáta.** Az ünnepélyes megnyitón a hagyományokhoz híven elhangzott Kölcsey Ferenc *Himnusz* című költeménye **Kovács Emília**, az ungvári Drugeth Gimnázium 11. osztályos diákja, a XX. Himnusz-mondó verseny díjazottja tolmácsolásában. **Fuchs Andrea**, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület titkára magyarul és ukránul elhangzó megnyitóbeszéde után az összetartozás jegyében üdvözölte a magyar, ukrán, ruszin, szlovák, sváb nemzetiségű művészeket **Dupka György**, a MÉKK elnöke, **Cseh Áron**, az Ungvári Magyar Főkonzulátus konzulja, **Rezes József**, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi és Vallásügyi Osztályának vezetője, **Borisz Kuzma**, az Ukrán Nemzeti Képzőművészeti Szövetség Kárpátaljai Egyesületének elnöke, **dr. Zubánics László**, az UMDSZ és a KMMI elnöke. Köszönetet mondott a szervezőknek a tárlat létrejöttéért **Soltész Péter** festőművész. Az est műsorkörítését ezúttal az Ugocsát képviselő tiszabökényi Tisza Csillag asszonykórus (művészeti vezető: **Kovály Csilla**) adta, amelynek tagjai jó hangulatot teremtő tiszaháti népdalokat énekeltek. A rendezvény állófogadással ért véget, ahol Tiszabökény népi gasztronómiájának finomságai kerültek bemutatásra. Mások mellett megtisztelte a rendezvényt **Gyebnár István**, a Beregszászi Magyar Konzulátus konzulja, **Erfán Ferenc** festő, MMA-tag, az ungvári Boksay József Megyei Szépművészeti Múzeum igazgatója, **dr. Kopriva Attila** festő, művészettörténész, a Révész Imre Társaság titkára, **dr. Spenik Sándor**, a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács alelnöke is.

2020. január 25. A beregszászi járási Mezőgecse idén tizenegyedik alkalommal adott otthont a megye egyik legnépszerűbb turisztikai eseményének, a nemzetközi böllerversenynek. A rendezvény a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ), a Mezőgecsei Hagyományörzők és Falufejlesztők Egyesülete, a Mezőgecsei Községi Tanács szervezésében valósult meg. Idén a böllerversenyen 16 csapat vett részt. **Dr. Hanusz Árpád**, a Budapesti Gazdasági Egyetem tanára és a Falusi Turizmus Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetének elnöke volt a két magyarországi és két kárpátaljai tagból álló zsűri elnöke. A zsűri tagjainak körülbelül 100 fajta ételt kellett megkóstolniuk, majd kiválasztaniuk a legfinomabbakat. A XIV. Mezőgecsei Nemzetközi Böllerverseny hivatalos megnyitója délben vette kezdetét. Mester András polgármester mondott nyitóbeszédet. Köszöntötte a jelenlévőket **Baracsi Endre**, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés alelnöke, **Szilágyi Mátyás** beregszászi magyar főkonzul, **Olekszij Hetmanenko**, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal megbízott vezetője, **Sin József**, a Beregszászi Járási Tanács elnöke, **Babják Zoltán**, Beregszász polgármestere. A hivatalos megnyitót kulturális program követte, amelyben fellépett **Nagy Anikó** énekesnő, illetve a mezőgecsei művelődési ház Kék Viola táncsoportja. A fesztivál további meghívott vendégei között ott volt **Buhajla József** ungvári magyar főkonzul, **Rezes József**, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi és Vallásügyi Osztályának vezetője, **Bátori József** és **Kész Barnabás**, a Kárpátaljai Megyei Tanács képviselői, **Orosz János**, a Kárpátaljai Magyar Polgárőrökért társadalmi szervezet elnöke, **Dobsa István**, a KMKSZ ISZ elnöke, **Petruska István**, a Beregszászi Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetője, **Popovics Katalin**, a KMKSZ Mezőgecsei Alapszervezetének elnöke, **Jakab Béla**, a Mezőgecsei Általános Iskola igazgatója. A nap végére a zsűri meghozta döntését. Különböző kategóriákban kerültek kiosztásra a díjak. A „Böllérkirály” címet idén is a lakiteleki Hurkalandorok csapata nyerte el, immáron negyedik alkalommal.

2020. január 27. Az *Irodalmi Jelen* művészeti portál és folyóirat (www.irodalmijelen.hu) *Ady maszkjában* című összeállításban mások mellett **Lőrincz P. Gabriella Ugrás** és **Kopriva**

Nikolett A levelek sem című Ady-versét is lehozta. A 2020. januári számban olvasható nyomtatásban is.

2020. január 28. A Kárpátaljai Tudományos Könyvtár Idegen Nyelvű Dokumentumok Osztálya dísztermében **Szlucky-Mészáros Éva**, az intézmény főmunkatársa, **Fuchs Andrea**, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének titkára megnyitotta **Balog Sándor** kamarakiállítását. Közreműködött az 1986-ban alakult téglási Népművészet-díjas és Örökség Serleggel elismert Rózsa Népdalegyüttes (művészeti vezetői: **Szikora Csilla** karvezető és **Ignác Mária**, a magyar kultúra lovagja). Zárszót **Balog Sándor** művész mondott, megköszönte a baráti fogadtatást, az érdeklődők figyelmébe ajánlotta legújabb munkáit.

2020. január 28. Magyarország Ungvári Főkonzulátusán az ungvári **Pavuk Andrea** festőművész (az Ungvári Művészeti Koledzs tanára) alkotásaiból rendeztek tárlatot. A művésznő munkásságát **Kuti László** első beosztott konzul és **Fuchs Andrea**, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének titkára méltatta. Műveiről, alkotási módszereiről **Pavuk Andrea** tett szívhez szóló vallomást.

2020. január 28. Az *Előretolt Helyőrség* irodalmi-kulturális mellékletben jelent meg **Shrek Tímea** *Hiszkegy* című új novellája.

2020. január 28. A szakmai ismeretek bővítését szolgáló értékes könyvadományt adtak át a Nemzeti Agárgazdasági Kamara (NAK) Borsod-Abaúj-Zemplén megyei vezetői a Nagydobronyi Szakképzési Központnak.

2020. január 29. Az Európa Tanács vezetőivel találkozott Strasbourgban **Brenzovics László**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke, aki többek között örömét fejezte ki az Európa Tanácsban *A nyelvi jogok helyzete és perspektívái Ukrajnában* címmel szervezett kerekasztal-beszélgetés magas létszáma iránt. A Tanács magyar delegációja által szervezett rendezvényen ismét felhívták a figyelmet az Ukrajnában élő nemzeti kisebbségek – köztük a kárpátaljai magyarság – folyamatosan szűkülő jogaira, a teljes általános középoktatásról szóló törvény diszkriminatív jellegére, illetve az ország nemzetközi kötelezettségvállalásainak semmibe vételére. A beszélgetés keretében **Cserniczkó István** bemutatta a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Kartája ukrain országjelentésre készített árnyékjelentést, amely alátámasztja, hogy Ukrajna nyelvi téren súlyosan megszegi az általa tett vállalásokat.

2020. január 29. Magyarország Beregszászi Konzulátusa szervezésében az Irodalmi Kilátó sorozatban került megrendezésre az *Együtt* irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat 2019/6. számának bemutatója. A rendezvényt **Beke Mihály András** első beosztott konzul nyitotta meg. Köszöntőt mondott **Szilágyi Mátyás** főkonzul. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége kiadásában megjelenő kéthavi folyóiratot bemutatásában közreműködött **Dupka György** felelős kiadó és lapigazgató, **Vári Fábán László**, a szerkesztőbizottság elnöke, **Csordás László** olvasószerkesztő és **Marczák Gergely** költő, aki az általa megzenésített versekkel is fellépett. Ezentúl az Irodalmi Kilátó keretében minden a második hónapban megjelenő *Együtt* folyóirat bemutatójára is sor kerül a szerzők közreműködésével.

2020. január 29. A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban bemutatták a Kárpátaljai Magyar Filmgyártásért Alapítvány, ezen belül **Bunda Rita** és **Bunda Szabolcs** új közös alkotását, *Az ismeretlen Kárpátalja* című ismeretterjesztő filmet. Köszöntőt mondott **Szilágyi Mátyás**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja. A filmben a fontosabb kárpátaljai helyek mellett képernyőre kerülnek a vidék eldugottabb, kevésbé ismert csodái is. Az *Ismeretlen Kárpátalja* képsorai alatt **Vass Magdolna** színművész hangján szól hozzánk a táj.

2020. január 29. Az ukrán kormány elfogadta **Mikita Mihajljuk** poltavai vállalkozó kinevezését a kárpátaljai kormányzói posztra. A 38 éves férfi az Ukrán Biztonsági Szolgálat Akadémiáján tanult, majd 5 évig a szolgálat központi irodájában dolgozott. Jelenleg vállalkozóként tevékenykedik. Hogy a döntés hivatalos legyen, **Mikita Mihajljukot Volodimir Zelenszkijnek** kell beiktatnia hivatalába. Elődjét, **Ihor Bondarenkót** decemberben menesztették.

2020. január 30. A Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Program keretében magyar kormánytámogatásból felújított óvodát adott át ünnepélyesen **Potápi Árpád János** nemzetpolitikáért felelős államtitkár Csontoson. A nagybereznai járási település kisdudóvóját 2 millió 356 ezer hrivnyából újították fel. **Potápi Árpád János** ünnepi beszédében kifejtette: tavaly nyáron Ökörmezőn adott át hasonló beruházást, ahol egy teljesen ukrán nyelvű településen vállalták, hogy a helyi óvodában magyar nyelvet fognak oktatni, ahogyan most Csontoson is. Köszöntő beszédet mondott **Orosz Ildikó**, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ) elnöke, **Greza István**, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és

Kárpátalja együttműködésének fejlesztéséért és a Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Program koordinálásáért felelős miniszteri biztos. Az ünnepélyes átadást a picik műsora színesítette, akik versekkel, énekekkel készültek. Az ünnepségen részt vett **Buhajla József** ungvári, illetve **Szilágyi Mátyás** beregszászi magyar főkonzul. A Nagybereznai Járási Tanács elnöke, a járási közigazgatási hivatal vezetője, Csontos polgármestere köszönetet mondtak a segítségért. A felújított óvodát a pokrovszkiji férfikolostor lelkésze és szerzetese szentelte meg.

2020. január 30. Bátyúban megemlékeztek a magyar kultúra napjáról, amely egyben a Bagu Balázs Irodalmi Társaság (vezetője: **Tuba Gizella**) megalakulásának 8. évfordulója is. Ebből az alkalomból, hagyományukhoz híven, ismét összegyűltek a könyvtár előtt, Bagu Balázs emléktáblánál, ahol koszorút helyeztek el.

2020. január 30. A Kárpátaljai Szövetség székházában megrendezték a soron következő Kárpátaljai Estét. Ezúttal a magyar kultúrának szentelték a rendezvényt. A résztvevők elénekelték a *Himnusz*t, majd az est háziasszonya, **Lovas Ilona** ismertette a magyar kultúra napjának történetét. Gyertyagyújtással emlékeztek meg a 93 éves korában elhunyt **dr. Báthory Katalin**ról, a Kárpátaljai Szövetség alapító tagjáról. **Csuprik Etelka** zongoraművész emléke előtt is tisztelgetek. Az est előadói **Izsák József** hegedűművész, a csapi születésű **Tegze Anita** énekes és az Aknaszlatináról származó **Donyec István** xilofonművész voltak. A terem és a folyosó falait Kovács Anton ungvári festőművész alkotásai díszítik.

2020. január 31. Fennállásának századik évfordulóját ünnepelte az ungvári Ilko Galériában a *Kárpáti Igaz Szó* országos közéleti lap, amely jogelődjének, a *Munkás Újságnak* az első száma 1920. január 31-én jelent meg. A centenáriumot nagyszabású ünnepség keretében méltatták, amelyen jelen volt negyven egykori és jelenlegi KISZÓ-s munkatárs is. **Dunda György** lapigazgató az újság 100 éves történetének legfontosabb állomásait vázolta fel ünnepi beszédében. **Horváth Sándor** főszerkesztővel közösen díjjal köszönték meg **Kökényesi Zsuzsanna**, **Maszkalik Aranka**, **Székely Ilona** Magyar Éva és **Kmetty Attila** a lap iránt nyújtott több évtizedes elhivatottságát. A jubileum díszvendége, **Szili Katalin** úgy fogalmazott, a *Kárpáti Igaz Szó* századik születésnapja nem csak a kárpátaljai sajtó ünnepe, hanem a Kárpát-medencei újságírásé is. Tolmácsolta **Potápi Árpád János** nemzetpolitikai államtitkár és **Greza István**, a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Kárpátalja együttműködésének fejlesztéséért és a Kárpát-medencei óvodafejlesztési program koordinálásáért felelős miniszteri biztos üdvözlését, majd átadta a nemzetpolitikai államtitkárság oklevelét a lapnak a kárpátaljai magyar média megmaradásáért végzett elvitatlan érdemei elismeréseként. Köszöntő beszédet mondott mások mellett **Kalmár Ferenc** a külgazdasági és külügyminisztérium Magyarország szomszédságpolitikájának fejlesztéséért felelős miniszteri biztos, **Buhajla József**, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának főkonzulja, **Szilágyi Mátyás** Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja, **Szöllősi György** a Puskás-ügyek nagykövete, a Magyar Sportújságírók Szövetségének elnöke, a Nemzeti Sport-csoport főszerkesztője, **Barta József**, a Kárpátaljai Megyei Tanács első elnökhelyettese, a KMKSZ alelnöke, **Olga Travina**, a megyei közigazgatás alelnöke, **Bohdan Andrijiv**, Ungvár polgármestere, **Zubánics László**, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnöke, akik különböző oklevelekkel is kitüntették szerkesztőségünk munkatársait. **Simonffy Katalin** a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének alelnöke intézett néhány kedves szót a kollektívához, valamint **Szekeres Attila**, a Székelyföldi Magyar Újságíróegyesület alelnöke kívánt szebb jövőt. Zárszót mondott **Horváth Sándor** Aranytoll-díjas újságíró, a lap főszerkesztője. Az ünnepségen közreműködött a Nagydobronyi Református Gyermekekénekkar, a Kárpátaljai Megyei Filharmónia művészeiből álló Con-temp trió, illetve az **Ivaskovics József** alapította Credo együttes énekesének előadása. **Varga Katica** néhány korábbi kollégánk (**Dupka György: Levél, Tárczy Andor: Ungnak és Tiszának...**, **Horváth Sándor: Mert a Haza nem eladó**) ismert verseinek megzenésített változatát adta elő.

2020 januárja folyamán:

* A Beregszászi Járási Máltai Szeretetszolgálat (BJMSZ) koragyermekkorai gyógypedagógiai fejlesztő program beindítását tervezi Beregszászban.

* Örömmel értesültünk, hogy a *Rákóczi turulmadara: A Nagyságos Fejedelem és kora a nép emlékezetében: történeti mondák, legendák, emlékhelyek Kárpátalján* című kötet felkerült az OSZK MEK-be: <http://mek.oszk.hu/20100/20106>. A Könyvtári Digitalizációs Stratégia (KDS) program keretében a Rákóczi-emlékév kapcsán készülő adatbázisba is felveszik. Még bővül és szépül, de jelen formájában itt található és használható: <https://rakoczi2019.webarchivum.oszk.hu>

* Az interneten elérhető Momentum Doctorandus *Felvételi tájékoztató 2020* című online kiadványa: http://www.momentumdoctorandus.com/felvi/2020/felveteli-tajekoztato-2020-momentum-doctorandus.html?fbclid=IwAR2DqTboTFYZmdR8er3V6gs6weyyjj_vDypCWMX8BSyNasPbuWeYTO5J-C4

* A budapesti Romanika Kiadó Kárpátaljai Spektrum sorozatában megjelent **Literáti Tetyana** írásainak gyűjteménye *Múltidéző séta Ungváron* címmel. Ukrajna Érdemes Újságírója munkáiból a válogatást ukrán nyelvből magyarra **Makusina Rehá Viktória** fordította és **Kovács Sándor** író rendezte sajtó alá. 296 színes oldalon az írásokat illusztráló archív képek, mai fotók és térképmelléletek teszik még hangulatosabbá a kiadványt. Ez a könyv bemutatja a 20. század eleji Ungvárt. Lapjain találkozhatunk közismert és kevésbé ismert épületek hiteles történetével. A szerző ismerteti az egykori lakóinak életét és munkásságát.

(Forrás: KMMI, MÉKK, Facebook,
www.karpatalja.ma, www.karpatinfo.net, www.karpataljaturizmus.info, www.zakarpattya.net.ua)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit (szerkesztő), Fuchs Andrea.

Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat.

Archívum: kmmi.org.ua